

2016 preek zondag 9 oktober viering
25-jarig jubileum

Psalm 66: 8 tm 20

Lukas 17:11-19

Gemeente van Christus,

Psalm 66 is een lied in de mond van het volk Israël en tegelijk het lied van één enkele mens van dat volk. De bidder van de psalm richt zich tot God en mijmert hardop, terugdenkend aan de reis van het volk door de woestijn, de

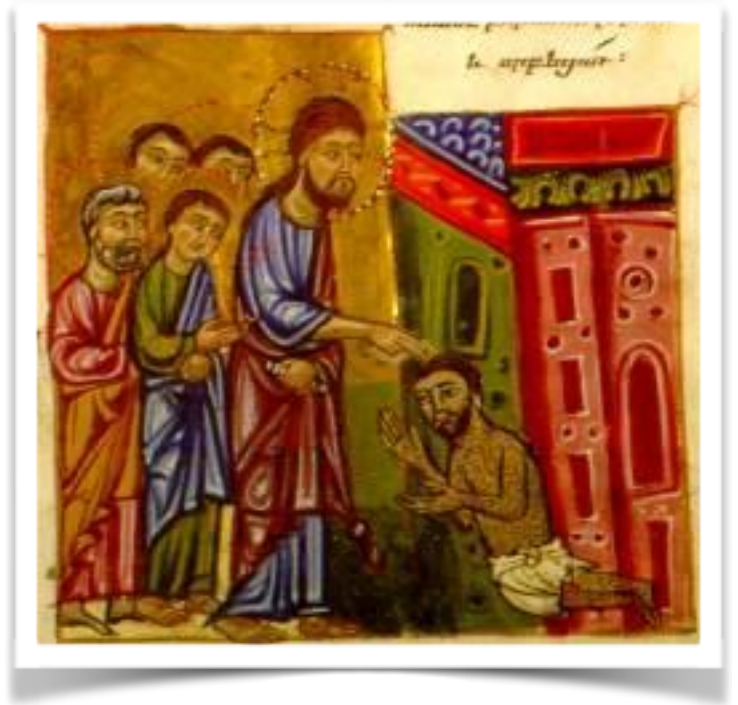
reis van mensen die wegtrouken uit het land van de angst en onvrijheid op weg naar het beloofde land van melk en honing, het land van overvloed.

Een reis van veertig jaar, een weg vol hindernissen, beproevingen, omwegen en dwaalwegen, ziekte en honger, weerstand en opstand, wonderen, geloof en voorzienigheid.

De reis van het volk Israël is de reis van ons allen; de veertig jaren durende tocht is de verbeelding van een gang door het leven, een levensweg, niet alleen van het volk toen, maar van ieder van ons nu.

Wij leggen allemaal een eigen weg af en iedere weg is anders dan die van een ander. Geen weg is hetzelfde, en misschien dat de weg van de een makkelijker lijkt of is dan die van de ander, wie zal het zeggen...

Maar ieder die terugkijkt op de afgelegde weg zal het herkennen: de weg was er een van vallen en opstaan; ze voerde over de bergen van de vreugde, door het landschap van pijn en de verdriet. Er waren perioden dat de weg voerde door de gelukkige streken van voorspoed, maar ook waren er perioden dat het pad smal was en liep door de dorre dalen van tegenslag en crisis. En soms leek de weg helemaal dood te lopen. Er waren tijden dat de zon scheen, maar ook dat de storm raasde en je omver blies. Er waren *many rivers to*

cross, rivieren die je dreigden mee te sleuren, waar je toch doorheen moest om verder te kunnen.

Het troostende en helende van psalm 66 is dat de psalmist, terugkijkend, niet onder stoelen of banken steekt dat de weg soms wel heel zwaar kon zijn. Dat helpt, als je van je hart geen moordkuil hoeft te maken tegenover God en hem voor kunt houden hoe zwaar de weg je soms viel.

‘U hebt ons in een vangnet gedreven,
ons een zware last op de schouders gelegd.
Mensen zijn over ons heen gereden,
wij zijn door vuur en door water gegaan.’

Maar wat met verwondering en misschien ook ontroering vervuld is dat deze psalmist een gelovig, een geestelijk perspectief heeft op de lotgevallen van het leven. Het vangnet, de zware last, de mensen die over ons heenreden, door het vuur en het water moeten, ze waren in zijn ogen een mogelijkheid voor God om ons uit te zuiveren, zoals zilver door laaiend vuur uit de erts wordt gesmolten.

‘U hebt ons beproefd, o God,
ons gezuiverd, gezuiverd als zilver,
ons in een vangnet gedreven,
ons een zware last op de schouders gelegd.
Mensen zijn over ons heen gereden,
wij zijn door vuur en door water gegaan.’

Het maakt nogal uit hoe je terugkijkt op je levensweg tot nu toe. Of je terugdenkt aan wat je overkwam, aan de moeilijke en zware perioden als domme pech, als slagen van het onverschillige blinde lot, zonder reden of betekenis, slagen die je niet maakten maar vooral braken.

Het maakt een heel verschil of je je leven met gelovige ogen kunt of durft te bezien, als een reis met een oorsprong en doel en bedoeling. Als een reis die naar het beloofde land voert, een weg die ons steeds dichterbij God brengt, tot God die ook onze oorsprong is,

als een reis waarop we steeds meer worden uitgezuiverd in ons denken, in ons doen, in ons laten. Een weg waarop we omgevormd en uitgezuiverd worden tot edelmetaal, tot iets kostbaars. Uitgezuiverd van teveel ikkigheid, van troebele motieven, van gedrevenheden die ons wegvoeren van onszelf, van de ander en van God, van waar het werkelijk om gaat in het leven.

Zou dat de bedoeling zijn van de reis: dat we uitgezuiverd worden, omdat wij alleen zo wij meer en meer degene kunnen worden die God voor ogen had toe hij ons in het leven riep? De bedoeling van de levensreis is toch dat we ons ontwikkelen en groeien in geestelijk, gelovig opzicht, toenemen in zuiverheid, in eenvoud, in liefde en vertrouwen en in menselijkheid. En lichamelijk groeien mag dan vanzelf gaan, geestelijk groeien gaat niet vanzelf. Daarvoor zijn we van nature zou ik bijna zeggen, teveel op onszelf gericht, teveel met onszelf bezig en ons eigen kleine, in zichzelf opgesloten bestaan. En er is nogal wat voor nodig om ons hieruit te krijgen.

Het hoort bij de weg die God met ons gaat dat wij op gezette tijden in crisis geraken, klem komen te zitten in een vangnet, dat we dreigen te bezwijken onder wat we te dragen krijgen, dat we gekraakt en gemangeld worden, dat onze tranen onze oude beelden van onszelf en de wereld wegspoelen, dat de beelden die we van God hebben verbranden in het vuur van het gevecht. Het hoort bij de weg dat onze pantsers waarmee we anderen en God van ons lijf houden moeten worden opengebrosen, zoals een walnoot gekraakt moet worden voordat je bij de eetbare kern uitkomt. Want alleen als ons leven barsten begint te vertonen, als het kraakt in zijn voegen, kan God wat met ons beginnen:

'There is a crack in everything
That's how the light gets in.'

Toen ik 25 jaar geleden werd ingezegend, legde mijn oude pastor en leermeester Willem Berger me de handen op en zegende mij met een citaat uit de brief van Paulus aan de Romeinen, woorden die ik nu na 25 jaar een beetje, een beetje begin te begrijpen, over beproeving en uitzuivering: "...we prijzen ons zelfs gelukkig onder alle ellende, omdat we weten dat ellende tot volharding leidt, volharding tot betrouwbaarheid, en betrouwbaarheid tot hoop".

‘U hebt ons beproefd, o God,
ons gezuiverd, gezuiverd als zilver...
maar u bracht ons naar een land van overvloed.’

Geen bitterheid bij de psalmist om de slagen op de levensreis. Integendeel. Er is verwondering en een peinzende dankbaarheid en de constatering: ‘Maar u bracht ons naar een land van overvloed.’

En dat land van overvloed heeft alles te maken met verwondering en dankbaarheid over wat de reis je gebracht heeft, wie je geworden bent niet ondanks, maar juist door de crisissen in je leven. Die wonderlijk overvloed, dat de geestelijke reis nooit ophoudt en dat je meer en meer uitgezuiverd wordt. Dat een mens steeds meer kan toegroeien naar God, in God, dat geen eind aan het zijn Licht, dat Licht dat juist lijkt toe te nemen. De overvloed van het verwonderde besef dat je gedragen wordt, door goede machten stil en trouw omgeven.

Bij het verhaal van de genezing van de tien melaatsen is niet zozeer hun genezing het wonder, maar dat er één was die terugkeerde naar de Heer om hem zijn dankbaarheid te tonen en om God te prijzen.

Negen van de tien keer vergeten wij om innerlijk even ‘dank u wel’ te zeggen bij wat ons gegeven wordt. Negen van de tien keer nemen we alles voor vanzelfsprekend aan. Maar als een mens in ieder geval maar één op de tien keer bewust stilstaat bij wat er gebeurt, bij wat je gegeven wordt aan heilzaamheid en goeds.

Als er in ieder geval maar het terugkerend besef is van die vreemde overvloed van God, die vreemde overvloed van het mysterie dat wij leven noemen, dat leven dat ons gegeven is, met al zijn verschrikkingen en ellende en met alle goedheid en al zijn schoonheid, met zijn wonderen en verrukkingen.

En die verwondering begint bij het moment dat we stil vallen, dat we bewust kijken, dat we bewust zijn. En dan kan de werkelijkheid en je eigen levensreis zich openbaren als een kunstwerk waar overal Gods vingerafdruk op terug te vinden is. Dan schijnt door de kieren en nerven van de meest eenvoudige en alledaagse dingen die ons omringen, een mysterie.

Zoals Hans Andreus zei:

'...door een bloem
slaat licht heen;
in dat licht
staat stilte;
in die stilte
is leegte;-
oude woorden voor God.'

Of zoals Herman Gorter dichtte:

'Het is niet waar dat dit het zonlicht is.
Gij zijt het.
Dit is ook niet de wind die over 't water blauwt,
die is zo zacht niet.
Gij zijn het.
Dit is ook de aarde niet, de hemel niet,
zo schoon zijn die niet, Gij zijt het.'

Verwondering en dankbaarheid gaan hand in hand. Verwondering en dankbaarheid, om de wonderen die ons omringen, om de weg die we gingen en wat die ons bracht. Verwondering en dankbaarheid, woorden die bijna soft klinken en te mooi, maar zo wollig en soft zijn ze niet; ze opbloeien het stralendst op tegen de achtergrond van duister. Ze klinken vlak als ze niet geënt zijn op ervaringen van pijn en genezing, van opengebroken zijn en verlossing, van nergens meer wezen en gevonden worden. Verwondering en dankbaarheid wortelen juist in het donker, zoals de zuivere waterlelie opbloeit uit de modder en zich verheft en opent voor het licht. Verwondering en dankbaarheid worden gepeurd uit de soms hardhandige uitzuivering van het leven, van God zelf.

'U hebt ons beproefd o God
ons gezuiverd, gelouterd als zilver...

Kom en hoor wat ik wil vertellen,

wat hij voor mij heeft gedaan.

Geprezen zij God,

hij heeft mijn gebed niet afgewezen,

mij zijn trouw niet geweigerd.'

Amen